

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja

Druk nr 2842

SPRAWOZDANIE

KOMISJI EDUKACJI, NAUKI I MŁODZIEŻY

o rządowym projekcie ustawy o Narodowym Centrum Nauki (druk nr 1588) oraz poselskim projekcie ustawy o Agencji Badań Poznawczych (druk nr 253).

Marszałek Sejmu, zgodnie z art. 37 ust. 1 i art. 40 ust. 1 regulaminu Sejmu – po zasięgnięciu opinii Prezydium Sejmu – skierował w dniu 26 lutego 2008 r. projekt ustawy z druku nr 253, a w dniu 10 lutego 2009 r. projekt ustawy z druku nr 1629 do Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży – do pierwszego czytania z zaleceniem zasięgnięcia opinii Komisji Finansów Publicznych do projektu ustawy z druku nr 253.

Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży po przeprowadzeniu pierwszego czytania, zapoznaniu się z opinią Komisji Finansów Publicznych oraz rozpatrzeniu tych projektów ustaw na posiedzeniach w dniach: 8 stycznia i 3 marca 2009 r., 11 lutego i 4 marca 2010 r.

wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy załączony projekt ustawy.

Warszawa, dnia 4 marca 2010 r.

Sprawozdawca

Przewodniczący Komisji

/-/Agnieszka Kozłowska - Rajewicz

/-/Andrzej Smirnow

USTAWA
z dnia 2010 r.

o Narodowym Centrum Nauki

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Tworzy się Narodowe Centrum Nauki, zwane dalej „Centrum”.
2. Centrum jest agencją wykonawczą w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240), powołaną do wspierania działalności naukowej w zakresie badań podstawowych.
3. Siedzibą Centrum jest miasto Kraków.
4. Centrum działa na podstawie ustawy oraz statutu.
5. Minister właściwy do spraw nauki, w drodze rozporządzenia, nadaje Centrum statut, w którym określa:
 - 1) szczegółowy zakres zadań i tryb pracy organów Centrum,
 - 2) organizację Biura Centrum,
 - 3) wartość majątku, powyżej której rozporządzanie majątkiem Centrum przez Dyrektora Centrum wymaga zgody Rady Centrum– mając na względzie sprawne wykonywanie zadań przez Centrum.

Art. 2.

Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) badaniach podstawowych – należy przez to rozumieć badania podstawowe w rozumieniu art. 2 pkt 3 lit. a ustawy z dnia ... o zasadach finansowania nauki (Dz.U. Nr ..., poz. ...);
- 2) projektach badawczych – należy przez to rozumieć przedsięwzięcia mające na celu wykonanie w ustalonym okresie badań podstawowych o tematyce określonej przez wnioskodawcę, realizowane na podstawie umowy o realizację i finansowanie projektu;
- 3) osobie rozpoczynającej karierę naukową – należy przez to rozumieć osobę nieposiadającą stopnia naukowego doktora lub osobę, która, nie wcześniej niż 5 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem o przyznanie środków finansowych na badania naukowe lub prace rozwojowe, uzyskała stopień na-

ukowy doktora; do okresu tego nie wlicza się urlopu macierzyńskiego i wychowawczego udzielanych na zasadach określonych w Kodeksie pracy;

- 4) doświadczonym naukowcu - należy przez to rozumieć osobę posiadającą stopień naukowy doktora, która w okresie 10 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem o przyznanie środków finansowych na badania naukowe lub prace rozwojowe:
- a) opublikowała co najmniej pięć publikacji w renomowanych czasopiśmie naukowych polskich lub zagranicznych,
 - b) kierowała realizacją projektów badawczych,
 - c) spełnia co najmniej trzy z poniższych kryteriów:
 - była w Komitecie naukowym przynajmniej jednej uznanej konferencji międzynarodowej,
 - opublikowała co najmniej jedną monografię,
 - wygłosiła prezentacje na uznanych konferencjach międzynarodowych,
 - zdobyła międzynarodową nagrodę albo wyróżnienie,
 - jest lub była członkiem uznanych stowarzyszeń, międzynarodowych organizacji naukowych lub akademii,
 - ma inne istotne osiągnięcia w nauce,
- a w przypadku działalności naukowej w zakresie twórczości i sztuki - osobę, która jest autorem dzieł artystycznych o międzynarodowym znaczeniu lub istotnych dla kultury polskiej oraz brała aktywny udział w międzynarodowych wystawach, festiwalach, wydarzeniach artystycznych, plastycznych, muzycznych, teatralnych i filmowych.
- 5) Koordynatorze Dyscyplin - należy przez to rozumieć pracownika Centrum odpowiadającego za organizację prac Zespołów Ekspertów i przeprowadzanie konkursów na realizację projektów badawczych w jednej dyscyplinie naukowej lub w grupie kilku dyscyplin naukowych, w tym w szczególności za zapewnienie ich właściwego, bezstronnego i rzetelnego przebiegu.

Rozdział 2

Organy i organizacja Centrum

Art. 3.

Organami Centrum są:

- 1) Dyrektor Centrum, zwany dalej „Dyrektorem”;
- 2) Rada Centrum, zwana dalej „Radą”.

Art. 4.

1. Rada przeprowadza konkurs na stanowisko Dyrektora.

2. Rada ogłasza konkurs na stanowisko Dyrektora:
 - 1) co najmniej na 6 tygodni przed upływem kadencji Dyrektora;
 - 2) niezwłocznie – w przypadku odwołania albo śmierci Dyrektora.
3. Informację o ogłoszonym konkursie Rada przekazuje niezwłocznie Ministrowi właściwemu do spraw nauki, zwanemu dalej „Ministrem”.
4. Kandydatem na stanowisko Dyrektora może być osoba, która:
 - 1) korzysta z pełni praw publicznych;
 - 2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
 - 3) posiada co najmniej 3-letnie doświadczenie na stanowiskach kierowniczych w sektorze naukowym lub badawczo-rozwojowym;
 - 4) posiada co najmniej stopień naukowy doktora;
 - 5) posiada znajomość języka angielskiego w stopniu pozwalającym na swobodne porozumiewanie się.
5. W przypadku niewyłonienia kandydata na stanowisko Dyrektora, Rada przeprowadza nowy konkurs.
6. Minister, na wniosek Rady, powołuje Dyrektora wyłonionego w drodze konkursu.

Art. 5.

1. Dyrektor przeprowadza konkurs na stanowisko zastępcy Dyrektora.
2. Informację o ogłoszonym konkursie Dyrektor przekazuje niezwłocznie do Ministra.
3. Do kandydatów na zastępcę Dyrektora stosuje się przepisy art. 4 ust. 4 pkt 1–3 i 5.
4. Kandydatem na stanowisko zastępcy Dyrektora może być osoba, która posiada co najmniej tytuł zawodowy magistra lub równorzędny.
5. Dyrektor ogłasza konkurs na stanowisko zastępcy Dyrektora:
 - 1) co najmniej na 6 tygodni przed upływem kadencji zastępcy Dyrektora;
 - 2) niezwłocznie – w przypadku odwołania albo śmierci zastępcy Dyrektora.
6. W przypadku niewyłonienia kandydata na stanowisko zastępcy Dyrektora, Dyrektor przeprowadza nowy konkurs.
7. Dyrektor powołuje nie więcej niż dwóch zastępców Dyrektora wyłonionych w drodze konkursu.

Art. 6.

Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia, regulamin konkursów na stanowiska, o których mowa w art. 4 ust. 1 i art. 5 ust. 1, sposób wyłaniania komisji konkursowej, sposób publikacji informacji o konkursie oraz dokumentowania spełniania wymagań dotyczących doświadczenia i kwalifikacji zawo-

dowych kandydatów, uwzględniając konieczność zapewnienia przejrzystości i rzetelności procedury konkursowej.

Art. 7.

1. Kadencja Dyrektora trwa 4 lata.
2. Ta sama osoba może pełnić funkcję Dyrektora nie więcej niż przez dwie kadencje.
3. Do zastępców Dyrektora stosuje się przepisy ust. 1 i 2.
4. Dyrektor i jego zastępcy pełnią obowiązki do dnia powołania następców.

Art. 8.

Powołanie, o którym mowa w art. 4 ust. 6 i art. 5 ust. 7, stanowi nawiązanie stosunku pracy na podstawie powołania w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy.

Art. 9.

1. Minister odwołuje Dyrektora w przypadku:
 - 1) złożenia rezygnacji;
 - 2) utraty zdolności do pełnienia obowiązków na skutek długotrwałej choroby, trwającej co najmniej 6 miesięcy;
 - 3) zaprzestania spełniania któregośkolwiek z wymagań określonych w art. 4 ust. 4 pkt 1 i 2;
 - 4) działania niezgodnego z prawem lub zasadami rzetelności i gospodarności;
 - 5) niezatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Centrum lub jego nieprzedstawienia w terminie określonym w art. 11 ust. 6.
2. Dyrektor odwołuje zastępcę Dyrektora w przypadkach określonych w ust. 1 pkt 1–4.

Art. 10.

1. Minister ustala wynagrodzenie Dyrektora zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. Nr 26, poz. 306, z późn. zm.¹⁾).
2. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki wynagradzania zastępców Dyrektora, Koordynatorów Dyscyplin oraz pracowników Biura Centrum, mając na uwadze zakres wykonywanych przez nich zadań i kwalifikacje niezbędne do ich wykonywania.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 85, poz. 924 i Nr 154, poz. 1799, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 60, poz. 535 i Nr 180, poz. 1759 oraz z 2004 r. Nr 116, poz. 1207.

Art. 11.

1. Dyrektor kieruje działalnością Centrum, jest odpowiedzialny za prawidłowość i sprawność realizacji zadań Centrum i reprezentuje je na zewnątrz.
2. Dyrektor jest odpowiedzialny za gospodarkę finansową Centrum oraz za zarządzanie i gospodarowanie majątkiem Centrum.
3. Dyrektor jest uprawniony do samodzielnego dokonywania czynności prawnych w imieniu Centrum.
4. Dyrektor zatwierdza przedłożone przez Koordynatora Dyscyplin listy rankingowe, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 6 oraz ust. 2, i zawiera umowy o realizację i finansowanie projektów badawczych oraz umowy, o których mowa w art. 35 ust. 1.
5. Dyrektor przygotowuje i, po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady, przedstawia Ministrowi do zatwierdzenia projekt rocznego planu finansowego Centrum i planu finansowego w układzie zadaniowym na dany rok budżetowy oraz na 2 kolejne lata, z uwzględnieniem terminów określanych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych dla przedłożenia materiałów do projektu ustawy budżetowej.
6. Dyrektor przygotowuje i, po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady, przedstawia Ministrowi do zatwierdzenia roczne sprawozdanie finansowe Centrum wraz z opinią podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, o którym mowa w art. 42, w terminie do dnia 31 marca każdego roku.
7. Dyrektor przygotowuje i, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, przedstawia Ministrowi, zatwierdzony przez Radę, projekt rocznego planu działalności Centrum oraz roczne sprawozdanie z realizacji zadań Centrum, obejmujące informacje o stopniu realizacji poszczególnych zadań Centrum wraz z ewaluacją realizowanych zadań oraz oceną ich wpływu na rozwój nauki.
8. W terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia przez Ministra projektu rocznego planu finansowego Centrum, Dyrektor zamieszcza ten plan na stronie podmiotowej Centrum w Biuletynie Informacji Publicznej.
9. W terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia przez Radę projektu rocznego planu działalności Centrum, Dyrektor zamieszcza ten plan na stronie podmiotowej Centrum w Biuletynie Informacji Publicznej.
10. Dyrektor przedstawia Radzie kwartalne informacje o zakresie wykonanych zadań i wydatkowanych na ten cel środkach.
11. W szczególnych przypadkach, dotyczących przyznania środków finansowych, Dyrektor może zasięgnąć opinii wyspecjalizowanych instytucji lub ekspertów, w tym ekspertów zagranicznych.

Art. 12.

1. W celu wskazania kandydatów na członków Rady, Minister powołuje na okres 4 lat, Zespół Identyfikujący Członków Rady, zwany dalej „Zespołem Identyfikującym”.
2. Zespół Identyfikujący składa się z przewodniczącego, którego wskazuje Minister, i czterech członków.

3. W skład Zespołu Identyfikującego mogą być powołane osoby:

- 1) o uznanym światowym dorobku naukowym;
- 2) aktywne zawodowo i prowadzące badania naukowe;
- 3) reprezentujące różne grupy dziedzin i środowisko naukowe;
- 4) niepozostające w związku małżeńskim, pokrewieństwie lub powinowactwie do drugiego stopnia włącznie z członkami Rady, Zespołów Ekspertów, Dyrektorem lub Koordynatorami Dyscyplin;
- 5) niepozostające z członkami Rady, Zespołów Ekspertów, Dyrektorem lub Koordynatorami Dyscyplin w takim stosunku prawnym, który może mieć wpływ na ich prawa lub obowiązki.

Art. 13.

1. Przewodniczący oraz członkowie Zespołu Identyfikującego nie otrzymują wynagrodzenia za udział w jego pracach.
2. Zamiejscowi członkowie Zespołu Identyfikującego otrzymują zwrot kosztów podróży na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 Kodeksu pracy.

Art. 14.

1. Zespół Identyfikujący, w terminie 2 miesięcy przed upływem kadencji Rady, sporządza i przekazuje Ministrowi listę co najmniej dwudziestu czterech kandydatów na członków Rady, spośród osób zgłoszonych przez jednostki naukowe posiadające co najmniej kategorię A, oraz przez organizacje reprezentujące środowisko naukowe, kierując się:
 - 1) dorobkiem naukowym kandydata i jego bieżącą aktywnością naukową;
 - 2) zasadami zapewnienia zrównoważonej reprezentacji różnych dziedzin naukowych;
 - 3) zasadami zapewnienia zrównoważonej reprezentacji różnych środowisk naukowych.
2. W przypadku niepowołania przez Ministra kandydata na członka Rady, Zespół Identyfikujący przedstawia Ministrowi nową kandydaturę spośród osób, o których mowa w ust. 1.
3. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb wyłaniania osób na kandydatów na członków Rady, kierując się zasadami zapewnienia zrównoważonej reprezentacji różnych dziedzin naukowych i różnych rodzajów jednostek naukowych.

Art. 15.

1. W skład Rady wchodzi dwudziestu czterech członków powoływanych przez Ministra spośród kandydatów wskazanych przez Zespół Identyfikujący.
2. Kadencja Rady trwa 4 lata, przy czym co 2 lata następuje wymiana połowy składu Rady.

3. Ta sama osoba może pełnić funkcję członka Rady nie dłużej niż przez dwie kolejne kadencje.
4. Członkiem Rady może być osoba, która:
 - 1) posiada co najmniej stopień naukowy doktora;
 - 2) korzysta z pełni praw publicznych;
 - 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
 - 4) nie pozostaje w związku małżeńskim, pokrewieństwie lub powinowactwie do drugiego stopnia włącznie z członkami Rady, Zespołów Ekspertów, Dyrektorem lub Koordynatorami Dyscyplin;
 - 5) nie pozostaje z członkami Rady, Zespołów Ekspertów, Dyrektorem lub Koordynatorami Dyscyplin w takim stosunku prawnym, który może mieć wpływ na jej prawa i obowiązki.
5. Członkostwa w Radzie nie można łączyć z członkostwem w Zespole Identyfikującym, w Komitecie Ewaluacji Jednostek Naukowych i Komitecie Polityki Naukowej, o których mowa w ustawie z dnia o zasadach finansowania nauki, oraz w organach Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.
6. Członkiem Rady nie może być również osoba pełniąca funkcję:
 - 1) rektora, prorektora lub kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni;
 - 2) dyrektora instytutu naukowego, pomocniczej jednostki naukowej Polskiej Akademii Nauk albo instytutu badawczego;
 - 3) Prezesa lub wiceprezesa Polskiej Akademii Nauk albo Polskiej Akademii Umiejętności;
 - 4) przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego albo Rady Głównej Instytutów Badawczych;
 - 5) członka Państwowej Komisji Akredytacyjnej.

Art. 16.

1. Minister odwołuje członka Rady w przypadku:
 - 1) złożenia rezygnacji;
 - 2) objęcia funkcji, o których mowa w art. 15 ust. 5 i 6.
 - 3) zaprzestania spełniania któregośkolwiek z wymagań określonych w art. 15 ust. 4 pkt 2 i 3;
 - 4) nieuczestniczenia w pracach Rady przez okres dłuższy niż 6 miesięcy;
 - 5) naruszenia zasad etyki naukowej.
2. Minister, w przypadku odwołania lub śmierci członka Rady przed upływem kadencji, powołuje na jego miejsce na okres do końca kadencji Rady, inną osobę wskazaną przez Zespół Identyfikujący, spośród osób zgłoszonych w trybie art. 14 ust. 1.

Art. 17.

1. Pracami Rady kieruje przewodniczący wybierany przez Radę spośród jej członków.
2. Przewodniczący Rady zwołuje posiedzenia Rady w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na 2 miesiące.
3. Przewodniczący Rady zwołuje posiedzenia Rady z własnej inicjatywy, na wniosek Dyrektora lub co najmniej jedenastu członków Rady, w terminie 2 tygodni od dnia otrzymania wniosku.
4. Z posiedzeń Rady sporządza się protokół zawierający: listę uczestników posiedzenia, przebieg obrad, treść uchwał i liczbę oddanych głosów. Przewodniczący Rady przekazuje Ministrowi, na jego wniosek, kopię protokołu z posiedzenia Rady.
5. Rada wydaje opinie w drodze uchwały podjętej bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy liczby członków Rady.
6. Projekty opinii przygotowują komisje Rady, powołane przez przewodniczącego Rady spośród jej członków.
7. Komisje Rady mogą zasięgać opinii ekspertów.
8. Szczegółowy tryb działania Rady, wyboru przewodniczącego oraz powoływania komisji Rady określa regulamin ustanowiony przez Radę.
9. Do przewodniczącego i członków Rady stosuje się przepisy art. 13 ust. 2.
10. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia, wysokość miesięcznego wynagrodzenia przewodniczącego oraz członków Rady, mając na uwadze zakres wykonywanych przez nich zadań oraz znaczenie tych zadań dla efektywnego funkcjonowania Centrum.

Art. 18.

Do zadań Rady należy:

- 1) określanie maksymalnie trzydziestu dyscyplin lub grup dyscyplin, w ramach których będą ogłaszane i przeprowadzane konkursy na realizację projektów badawczych;
- 2) określanie priorytetowych obszarów badań podstawowych zgodnych ze strategią rozwoju kraju;
- 3) ustalanie wysokości środków finansowych przeznaczonych na realizację projektów badawczych w ramach poszczególnych dyscyplin lub grup dyscyplin;
- 4) określanie tematyki projektów badawczych i warunków przeprowadzania konkursów na ich realizację;
- 5) ogłaszanie konkursów na finansowanie stypendiów doktorskich i staży po uzyskaniu stopnia naukowego doktora;
- 6) ocena merytoryczna wykonania zadań realizowanych przez Dyrektora, jego zastępców oraz Koordynatorów Dyscyplin;

- 7) wybór, spośród wybitnych naukowców polskich i zagranicznych, Zespołów Ekspertów odpowiedzialnych za ocenę wniosków złożonych w konkursach;
- 8) powołanie Komisji Odwoławczej, złożonej z członków Rady, w celu rozpatrywania odwołań od decyzji Dyrektora, w sprawach określonych w art. 33 ust. 2;
- 9) powoływanie, na wniosek Dyrektora, zewnętrznego audytora do oceny pracy Zespołów Ekspertów lub Koordynatorów Dyscyplin;
- 10) opiniowanie rocznych planów i sprawozdań, o których mowa w art. 11 ust. 5 i 6;
- 11) zatwierdzanie rocznych planów i sprawozdań, o których mowa w art. 11 ust. 7;
- 12) wyrażanie zgody na rozporządzanie przez Dyrektora majątkiem Centrum powyżej wartości określonej w statucie;
- 13) wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów ustawy.

Art. 19.

Obsługę administracyjną Centrum prowadzi Biuro Centrum.

Rozdział 3

Zadania Centrum i tryb ich realizacji

Art. 20.

1. Do zadań Centrum należy:

- 1) finansowanie badań podstawowych realizowanych w formie:
 - a) projektów badawczych, w tym finansowanie zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej niezbędnej do realizacji tych projektów,
 - b) niepodlegających współfinansowaniu z zagranicznych środków finansowych projektów badawczych realizowanych w ramach programów lub inicjatyw międzynarodowych ogłaszanych we współpracy dwu- lub wielostronnej albo projektów badawczych realizowanych przy wykorzystaniu przez polskie zespoły badawcze wielkich międzynarodowych urzędzeń badawczych,
 - c) projektów badawczych realizowanych przez osoby rozpoczynające karierę naukową, w tym mających na celu stworzenie unikatowego warsztatu naukowego lub powołanie nowego zespołu naukowego,
 - d) stypendiów doktorskich i staży po uzyskaniu stopnia naukowego doktora;
 - e) projektów badawczych dla doświadczonych naukowców mających na celu realizację pionierskich badań naukowych, w tym interdyscyplinarnych

- nych, ważnych dla rozwoju nauki, wykraczających poza dotychczasowy stan wiedzy, i których efektem mogą być odkrycia naukowe;
- 2) finansowanie badań naukowych innych niż wymienione w pkt 1, nienależących do zakresu badań finansowanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju;
 - 3) nadzór nad realizacją badań naukowych, o których mowa w pkt 1 i 2;
 - 4) współpraca międzynarodowa w ramach finansowania działalności w zakresie badań podstawowych, w tym określonej w pkt 1 lit. b;
 - 5) upowszechnianie w środowisku naukowym informacji o ogłaszanych przez Centrum konkursach, o których mowa w ust. 2;
 - 6) inspirowanie i monitorowanie finansowania badań podstawowych ze środków pochodzących spoza budżetu państwa;
 - 7) wykonywanie innych zadań zleconych przez Ministra, ważnych dla rozwoju badań podstawowych, w tym opracowywanie programów badawczych ważnych dla kultury narodowej.
2. Badania, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, są kwalifikowane do finansowania w drodze konkursów.
3. Przy realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, Centrum może współpracować z podmiotami krajowymi i zagranicznymi.
4. Centrum przeznaczają nie mniej niż 20% środków pozostających w jego dyspozycji na wsparcie rozwoju osób rozpoczynających karierę naukową.
5. Centrum, za zgodą Ministra, może zlecać wykonywanie zadań w zakresie wspierania badań podstawowych podmiotom działającym na rzecz rozwoju nauki.

Art. 21.

Rada określa szczegółowy regulamin przyznawania środków na realizację zadań finansowanych przez Centrum, przy uwzględnieniu zasad przejrzystości procedur konkursowych oraz procedur wyłaniania ekspertów.

Art. 22.

1. Dyrektor, na wniosek Rady, powołuje Zespoły Ekspertów, o których mowa w art. 18 pkt 7, w celu dokonywania ocen wniosków złożonych w konkursach i przygotowywania na tej podstawie list rankingowych.
2. Członkowie Zespołów Ekspertów otrzymują wynagrodzenie za udział w pracach tych zespołów.
3. Do członków Zespołów Ekspertów stosuje się przepis art. 13 ust. 2.
4. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia, wysokość wynagrodzenia ekspertów, mając na uwadze ich kwalifikacje zawodowe oraz specyfikę wykonywanych zadań.

Art. 23.

1. Rada dokonuje wyboru Koordynatorów Dyscyplin w drodze konkursu.
2. Informację o ogłoszonym konkursie Rada przekazuje niezwłocznie do Ministra.
3. Do kandydatów na Koordynatorów Dyscyplin stosuje się przepisy art. 4 ust. 4 pkt 1, 2, 4 i 5.
4. Koordynatorzy Dyscyplin są zatrudniani przez Dyrektora na podstawie umowy o pracę na czas określony, nie dłuższy niż 4 lata.
5. Zatrudnienia na stanowisku Koordynatora Dyscyplin nie można łączyć z zatrudnieniem w jednostce naukowej.
6. Rada określi regulamin konkursu na stanowisko Koordynatora Dyscyplin oraz sposób dokumentowania spełniania wymagań dotyczących doświadczenia i kwalifikacji zawodowych kandydatów.

Art. 24.

1. Do zadań Koordynatorów Dyscyplin należy:
 - 1) organizowanie i przeprowadzanie konkursów, o których mowa w art. 20 ust. 2;
 - 2) organizowanie prac Zespołów Ekspertów powołanych do oceny wniosków złożonych w konkursach;
 - 3) upowszechnianie w środowisku naukowym informacji o przeprowadzanych konkursach;
 - 4) analiza złożonych wniosków pod względem formalnym;
 - 5) ocena rzetelności i bezstronności opinii przygotowanych przez ekspertów;
 - 6) przedkładanie Dyrektorowi do zatwierdzenia list rankingowych przygotowanych przez Zespoły Ekspertów;
 - 7) realizacja innych zadań zleconych przez Dyrektora.
2. W szczególnych przypadkach Koordynator Dyscyplin, po zasięgnięciu opinii Zespołu Ekspertów, może dokonać zmian kolejności projektów badawczych na liście rankingowej. Koordynator Dyscyplin przedkłada Dyrektorowi do zatwierdzenia zmienioną listę rankingową wraz z pisemnym uzasadnieniem.

Art. 25.

1. Koordynatorzy Dyscyplin ogłaszają konkursy na realizację projektów badawczych, zgodnie z tematyką projektów i warunkami przeprowadzania tych konkursów określonymi przez Radę.
2. Informacje o warunkach przeprowadzenia konkursu na realizację projektów badawczych, kryteriach oceny wniosków oraz kwocie środków przeznaczonych na sfinansowanie projektów badawczych są ogłaszane najpóźniej na 3 miesiące przed upływem terminu składania wniosków.
3. Ogłoszenia o konkursach na realizację projektów badawczych zamieszcza się w co najmniej jednym dzienniku o zasięgu ogólnopolskim, na stronie podmiotowej

Centrum w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra w Biuletynie Informacji Publicznej oraz udostępnia w siedzibie Centrum oraz w siedzibie urzędu obsługującego Ministra.

Art. 26.

Rada ogłasza konkursy na finansowanie stypendiów doktorskich i staży po uzyskaniu stopnia naukowego doktora, w tym terminy i tryb ich przeprowadzania, warunki, jakie muszą spełniać wnioskodawcy, oraz sposób i kryteria oceny wniosków najpóźniej na 3 miesiące przed upływem terminu składania wniosków. Do ogłaszania konkursów stosuje się przepis art. 25 ust. 3.

Art. 27.

1. W konkursie na realizację projektu badawczego mogą brać udział podmioty, o których mowa w art. 10 ustawy z dnia o zasadach finansowania nauki.
2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, przystępując do konkursu, przedstawiają oświadczenie o niefinansowaniu zadań objętych wnioskiem ze środków pochodzących z innych źródeł.
3. W przypadku skierowania do finansowania projektu badawczego zgłoszonego przez osobę fizyczną, Dyrektor wydaje promesę finansowania. Warunkiem zawarcia umowy o realizację i finansowanie projektu badawczego jest zatrudnienie tej osoby przez podmiot, o którym mowa w art. 10 pkt 1-8 i 10 ustawy z dnia ... o zasadach finansowania nauki. Środki finansowe są przyznawane podmiotowi zatrudniającemu tę osobę.
4. Dyrektor, na wniosek kierownika projektu badawczego, może wyrazić zgodę na zmianę miejsca realizacji projektu, po pozytywnym zaopiniowaniu wniosku przez podmiot, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia ... o zasadach finansowania nauki realizujący projekt i jednostki naukowej przejmującej realizację projektu.

Art. 28.

1. W konkursach na finansowanie stypendiów doktorskich i staży po uzyskaniu stopnia naukowego doktora mogą brać udział osoby rozpoczynające karierę naukową.
2. Środki finansowe są przyznawane podmiotowi, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia ... o zasadach finansowania nauki, w którym osoba, o której mowa w ust. 1, prowadzi działalność naukową.

Art. 29.

Wnioski o finansowanie projektów badawczych składa się w języku polskim i w języku angielskim. Rada może wskazać dziedziny lub dyscypliny nauki, w których wnioski składa się tylko w języku polskim.

Art. 30.

1. Przy ocenie wniosków składanych w konkursach na realizację projektów badawczych uwzględnia się:
 - 1) poziom naukowy badań lub zadań przewidzianych do realizacji;
 - 2) nowatorski charakter problemu naukowego, którego rozwiązanie jest proponowane;
 - 3) osiągnięcia naukowe zespołu wykonawców;
 - 4) zasadność planowanych kosztów w stosunku do przedmiotu i zakresu badań;
 - 5) wpływ realizacji projektu badawczego na rozwój dyscypliny naukowej;
 - 6) ocenę wykonania przez wnioskodawcę projektów badawczych uprzednio finansowanych ze środków finansowych na naukę.
2. Rada może dla danego konkursu określić dodatkowe kryteria poza określonymi w ust. 1.
3. Dyrektor określa szczegółowy tryb sporządzania ocen wniosków przez Zespoły Ekspertów.

Art. 31.

Koordynator Dyscyplin zamieszcza na stronie podmiotowej Centrum w Biuletynie Informacji Publicznej informacje o wnioskach złożonych w konkursach na realizację projektów badawczych i wynikach tych konkursów zawierające:

- 1) tytuł złożonego wniosku;
- 2) imię i nazwisko kierownika projektu badawczego oraz nazwę podmiotu, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia o zasadach finansowania nauki, będącego wnioskodawcą;
- 3) pozycję na liście rankingowej uzyskaną przez projekt badawczy skierowany do finansowania;
- 4) wysokość środków finansowych proponowanych do przyznania na poszczególny projekt badawczy przez Koordynatora Dyscyplin i przyznanych przez Dyrektora.

Art. 32.

1. Eksperta wyłącza się z postępowania w sprawie oceny wniosków w sytuacji zagrożenia konfliktem interesów, a w szczególności pozostawania z wnioskodawcą w:
 - 1) związku małżeńskim, stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa do drugiego stopnia włącznie;
 - 2) innym stosunku prawnym, który może mieć wpływ na jego prawa i obowiązki.
2. Koordynator Dyscyplin wyłącza eksperta z postępowania w sprawie oceny wniosków w sytuacji uzasadnionego podejrzenia stronniczego działania.

3. Opinii przygotowanej przez eksperta, który został wyłączony z postępowania w sprawie oceny wniosków, nie uwzględnia się.
4. Rada może powołać nowego eksperta na miejsce eksperta, który został wyłączony z postępowania w sprawie oceny wniosków.
5. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się do Koordynatora Dyscyplin przy wykonywaniu przez niego czynności, o której mowa w art. 24 ust. 2. Wyłączenia Koordynatora Dyscyplin dokonuje Dyrektor.
6. W przypadku wyłączenia, o którym mowa w ust. 5, Koordynator Dyscyplin przedstawia Dyrektorowi do zatwierdzenia listę rankingową sporządzoną przez Zespół Ekspertów.

Art. 33.

1. Środki finansowe na badania zakwalifikowane do finansowania w drodze konkursów, o których mowa w art. 20 ust. 2, przyznaje Dyrektor, w drodze decyzji.
2. Od decyzji Dyrektora, w przypadku naruszenia procedury konkursowej lub innych naruszeń formalnoprawnych, wnioskodawcy przysługuje odwołanie do Komisji Odwoławczej Rady, w terminie 14 dni od dnia doręczenia informacji o wynikach konkursu.
3. Komisja Odwoławcza Rady podejmuje decyzję w sprawie przyznania lub odmowy przyznania środków finansowych, nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia odwołania.
4. Na decyzję Komisji Odwoławczej Rady przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

Art. 34.

1. Dyrektor zawiera z podmiotem, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia ... o zasadach finansowania nauki, w którym projekt badawczy ma być realizowany, i z kierownikiem projektu badawczego umowę o realizację i finansowanie tego projektu.
2. W umowie określa się:
 - 1) zakres tematyczny projektu badawczego, termin i warunki jego realizacji;
 - 2) wysokość środków finansowych przyznanych na realizację projektu badawczego i tryb ich przekazania przez Centrum;
 - 3) sposób zagospodarowania, po zakończeniu realizacji projektu badawczego, zakupionej lub wytworzonej aparatury naukowo-badawczej;
 - 4) wymierne i spodziewane efekty realizacji projektu badawczego, w tym zobowiązanie wykonawcy do ewaluacji i publikacji wyników badań w wydawnictwie o zasięgu międzynarodowym;
 - 5) sposób i tryb wykonywania przez Centrum nadzoru nad realizacją projektu badawczego;
 - 6) sposób finansowego rozliczenia projektu badawczego;
 - 7) sposób i zakres końcowej oceny merytorycznej projektu badawczego.

3. Nadzór nad realizacją projektów badawczych obejmuje:

- 1) ocenę raportów okresowych z realizacji projektów badawczych;
 - 2) kontrolę w siedzibie podmiotu, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia ... o zasadach finansowania nauki, przez wyznaczony przez Dyrektora zespół kontrolujący;
 - 3) uprawnienia Dyrektora do wstrzymania finansowania projektu badawczego, w przypadku wydatkowania przez wykonawcę środków finansowych niezgodnie z umową lub nieosiągnięcia wyników zaplanowanych na danym etapie realizacji projektu badawczego, do czasu wyjaśnienia nieprawidłowości;
 - 4) uprawnienia Dyrektora do przerwania finansowania projektu badawczego, w przypadku wydatkowania przez wykonawcę środków finansowych niezgodnie z umową lub nieterminowego albo nienależytego wykonywania umowy, w tym w szczególności stwierdzenia, na podstawie opinii Rady, zmniejszenia zakresu rzeczowego realizowanego projektu badawczego.
4. Dyrektor dokonuje rozliczenia umowy o realizację i finansowanie projektu badawczego finansowanego przez Centrum po przyjęciu sprawozdania finansowego przedłożonego przez podmiot, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia ... o zasadach finansowania nauki, oraz po uzyskaniu pozytywnej oceny merytorycznej projektu dokonanej przez właściwego Koordynatora Dyscyplin, Zespół Ekspertów oraz Radę.
5. Dla projektów badawczych o całkowitej wartości przekraczającej kwotę określoną przez Radę, odpowiednio do przedmiotu i kosztochłonności badań, Dyrektor zleca przeprowadzenie zewnętrznego audytu ich wykonania.

Art. 35.

1. Dyrektor zawiera umowę z podmiotem, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia ... o zasadach finansowania nauki, w którym prowadzi działalność naukową osoba, której przyznano stypendium doktorskie lub środki na staż po uzyskaniu stopnia naukowego doktora.
2. Umowa, o której mowa w ust. 1, określa termin i warunki jej wykonania, wysokość przyznanych środków finansowych oraz warunki ich przekazywania i rozliczania przez Centrum.
3. W przypadku zaprzestania prowadzenia działalności naukowej przez osobę, o której mowa w ust. 1, w okresie objętym umową, Dyrektor wstrzymuje dalsze finansowanie.

Art. 36.

1. W razie dokonania wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego w wyniku prac lub zadań finansowanych przez Centrum, prawo do uzyskania patentu na wynalazek albo prawa ochronnego na wzór użytkowy, jak również prawa z rejestracji wzoru przemysłowego przysługują podmiotowi, któremu Dyrektor przyznał środki finansowe, chyba że umowa między Centrum a podmiotem otrzymującym środki finansowe albo decyzja o przyznaniu środków stanowi inaczej.

2. Do własności majątkowych praw autorskich powstałych w wyniku realizacji zadań finansowanych przez Centrum stosuje się przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.²⁾).

Art. 37.

1. Za pośrednictwem Centrum może być udzielana pomoc publiczna w związku z realizacją zadań, o których mowa w art. 20.
2. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb udzielania pomocy publicznej za pośrednictwem Centrum, w tym:
 - 1) przeznaczenie pomocy,
 - 2) rodzaje kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą,
 - 3) sposób kumulowania pomocy,
 - 4) maksymalne wielkości pomocy– z uwzględnieniem wymagań dotyczących dopuszczalnej pomocy publicznej określonych w przepisach prawa wspólnotowego oraz celów polityki naukowej państwa.

Rozdział 4

Finansowanie działalności Centrum

Art. 38.

1. Przychodami Centrum są:
 - 1) dotacja celowa na finansowanie zadań, o których mowa w art. 20, przekazywana na wniosek Dyrektora;
 - 2) dotacja podmiotowa na pokrycie bieżących kosztów zarządzania wykonywanymi przez Centrum zadaniami, o których mowa w pkt 1, przekazywana na wniosek Dyrektora;
 - 3) dotacja celowa na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji dotyczących obsługi realizacji zadań, o których mowa w pkt 1.
2. Przychodami Centrum mogą być środki finansowe pochodzące z innych źródeł, w szczególności:
 - 1) środki przekazane przez krajowe i zagraniczne podmioty finansujące programy badawcze;
 - 2) odsetki od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych Centrum, z wyjątkiem odsetek od środków pochodzących z dotacji budżetowych;
 - 3) zapisy i darowizny.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2006 r. Nr 94, poz. 658 i Nr 121, poz. 843, z 2007 r. Nr 99, poz. 662 i Nr 181, poz. 1293 oraz z 2009 r. Nr 157, poz. 1241.

3. Środki, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 3 Centrum może, po uregulowaniu należności podatkowych, wykorzystywać na finansowanie zadań, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1 i 2. Środki niewykorzystane w danym roku nie podlegają zwrotowi do budżetu państwa.

Art. 39.

Wydatkowanie środków finansowych przez Centrum jest dokonywane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz na podstawie przepisów niniejszej ustawy.

Art. 40.

1. Podstawą gospodarki finansowej Centrum jest roczny plan finansowy, ustalany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
2. Podstawę gospodarki finansowej Centrum w okresie od dnia 1 stycznia do dnia zatwierdzenia przez Ministra rocznego planu finansowego Centrum stanowi projekt tego planu pozytywnie zaopiniowany przez Radę.
3. Zmiany planu finansowego Centrum dokonuje się w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Art. 41.

1. Centrum tworzy następujące fundusze:
 - 1) fundusz statutowy;
 - 2) fundusze określone w odrębnych ustawach.
2. Fundusz statutowy Centrum odzwierciedla równowartość netto środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz innych składników aktywów, stanowiących wyposażenie Centrum na dzień rozpoczęcia przez nie działalności.
3. Fundusz statutowy ulega zmniejszeniu o wartość straty netto Centrum.

Art. 42.

1. Roczne sprawozdanie finansowe Centrum podlega badaniu przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych.
2. Minister dokonuje wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, w trybie przepisów o zamówieniach publicznych.

Rozdział 5

Nadzór nad działalnością Centrum

Art. 43.

1. Minister sprawuje nadzór nad działalnością Centrum pod względem legalności, gospodarności, rzetelności i celowości.

2. W ramach nadzoru Minister:

- 1) sprawuje kontrolę finansową nad Centrum, na zasadach określonych w art. 31–34 ustawy z dnia o zasadach finansowania nauki;
 - 2) zatwierdza projekt rocznego planu finansowego Centrum i planu finansowego w układzie zadaniowym na dany rok budżetowy oraz na 2 kolejne lata;
 - 3) zatwierdza roczne sprawozdanie finansowe Centrum;
 - 4) przyjmuje sprawozdanie z działalności Centrum przedstawione przez Dyrektora;
 - 5) dokonuje oceny działalności Centrum na podstawie sprawozdania, o którym mowa w pkt 4;
 - 6) może żądać wglądu do wszystkich dokumentów Centrum.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 6, Dyrektor przedkłada Ministrowi żadaną dokumentację nie później niż w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia żądania.

Rozdział 6

Przepis końcowy

Art. 44.

Ustawa wchodzi w życie w terminie i na zasadach określonych w ustawie z dnia ... -
Przepisy wprowadzające ustawy reformujące system nauki (Dz. U. Nr ..., poz. ...).

Minister Spraw Zagranicznych

Warszawa, 10 marca 2010 r.

DPUE - 920 - 310 - 10/ap/1

514/432

dot.: ENM-0140-176-2010 z 05.03.2010 r.

**Pan Andrzej Smirnow
Przewodniczący
Komisji Edukacji, Nauki
i Młodzieży
Sejm RP**

opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o Narodowym Centrum Nauki ujętego w sprawozdaniu Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (druk nr 2842) wyrażona na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437 z późn. zm.) w związku z art. 42 ust. 4 i art. 54 ust. 1 Regulaminu Sejmu przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Przewodniczący,

w związku z przedłożonym sprawozdaniem Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (druk nr 2842) pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię:

Projekt ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem

**Z upoważnienia
Ministra Spraw Zagranicznych**

[Podpis]
**Podsekretarz Stanu
Maciej Gajda**

Do wiadomości:

Pan Bogdan Zdrojewski

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego